

Hvor stor er dansk eksport og hvem er vores samhandelspartnere?

Af Caroline Bo, Søren Burman, Casper Winther og Peter Rørmose Jensen¹

I løbet af de seneste årtier er det blevet mere almindeligt, at varer produceres på tværs af landegrænser. Den øgede globalisering udfordrer forståelsen af, hvad et lands eksport egentlig omfatter og hvad de forskellige statistiske opgørelser af eksport viser.

Globaliseringen medfører at størrelsen på eksporten i stigende grad afhænger af den valgte statistik. Tidligere gav de forskellige opgørelser et mere ensartet billede af eksporten og af vores samhandelspartnere. Den øgede globalisering, hvor en stadig større del af den danske vareeksport aldrig krydser grænsen til Danmark, har øget forskellene. Denne analyse beskriver dansk eksport og de vigtigste eksportmarkeder ud fra de opgørelser, der findes for dansk eksport.

Analysens hovedkonklusioner:

- Eksporten af varer er størst målt i betalingsbalancen. Her indgår virksomhedernes salg af varer, der ikke har krydset den danske grænse, som dansk eksport. Omkring en sjettedel af den samlede vareeksport foregår nu uden for Danmarks grænser.
- Eksporten af varer er lavere i statistikken for udenrigshandel med varer, end i betalingsbalancen, da statistikken for udenrigshandel kun omfatter varer, der har krydset grænsen til Danmark.
- Hvis eksporten måles ud fra den danske værditilvækst, som eksporten giver anledning til, fås det laveste mål for eksporten, fordi denne opgørelse fraregner den import, som indgår i produktionen af de eksporterede varer og tjenester. En opgørelse med en input-output model fra Danmarks Statistik viser, at importindholdet i eksporten udgør næsten halvdelen af værdien.
- Tyskland er det vigtigste eksportmarked uanset hvilken metode der anvendes til at opgøre eksporten.
- USA det sjette største marked, når der ses på varer, der krydser grænsen. Hvis man inkluderer vareeksport uden for Danmarks grænser, er USA Danmarks tredjestørste eksportmarked.
- USA er det næststørste marked, når man ser på, hvor den danske værditilvækst knyttet til eksporten af varer og tjenester i sidste ende afsættes. Det viser en opgørelse med en international input-output model fra OECD.

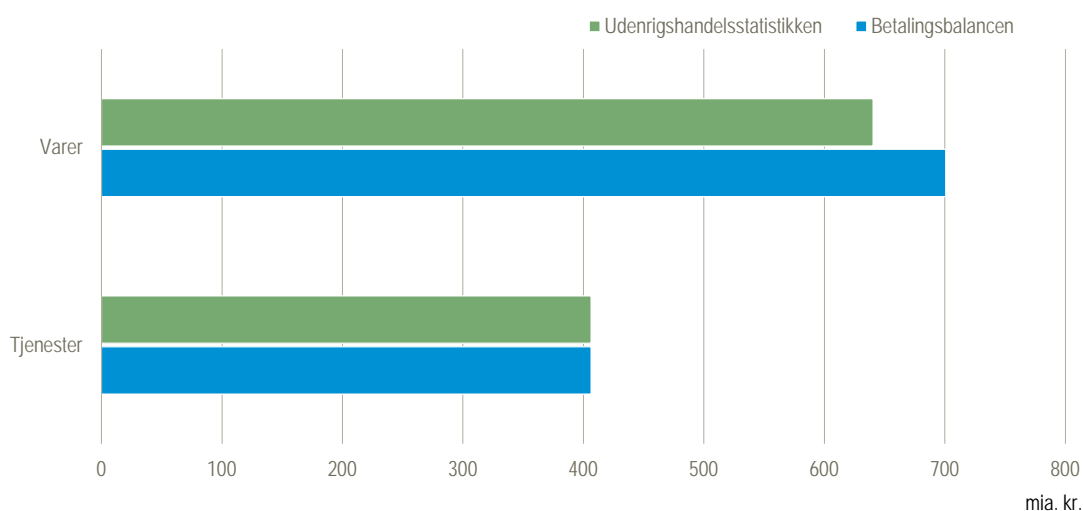
¹ Tak til Jacob Warburg, Udenrigsministeriet, for værdifulde input.

Hvor stor er dansk eksport egentlig?

Virksomhedernes internationale organisering af produktionen komplicerer de statistiske mål for eksport og forståelsen af dem. Når virksomhederne splitter deres produktionskæde op på en global skala, fx ved at købe og sælge varer ude i verden uden, at de nogensinde når hjemlandet, så komplicerer det forståelsen af, hvad et land egentlig eksporterer. Afhængigt af hvorvidt man ser på, hvad der krydser den danske grænse, hvad der skifter hænder mellem danske og udenlandske ejere, eller ser på eksporten ud fra værditilvæksten, der faktisk er skabt i Danmark, så tegner der sig forskellige billeder.

Denne analyse vil belyse dansk eksport og de vigtigste aftagerlande ud fra eksportopgørelsen i udenrigshandelsstatistikken, hvor varerne krydser grænsen, og i betalingsbalancen, hvor fokus er på om varerne skifter ejer. Der ses også på den danske værditilvækst, som eksporten af varer og tjenester giver anledning til. Dvs. når eksporten opgøres uden de importerede varer og tjenester, som indgår i produktionen af den danske eksport. Samtidig ses der nærmere på, hvad eksporten betyder for beskæftigelsen i Danmark.

Figur 1 Eksport af varer og tjenester i Udenrigshandelsstatistikken og Betalingsbalancen. 2016

Anm: Udenrigshandel med tjenester og betalingsbalancens tjenestepost har samme værdibegreb, så de to begreber afviger ikke fra hinanden.

Kilde: www.statistikbanken.dk/uhv1, www.statistikbanken.dk/uhp og www.statistikbanken.dk/bb1

Udenrigshandelsstatistikken med varer er, hvad de fleste forbinder med traditionel dansk eksport. Stort set alle varer, der passerer den danske grænse indgår og statistikken er uafhængig af, hvilken nationalitet ejeren af varerne har. Imidlertid sælger danske virksomheder i stigende omfang varer til udlandet, der er produceret uden for Danmark, og som aldrig krydser den danske grænse. I 2016 udgjorde denne eksport 16 pct. af den samlede eksport i betalingsbalancen og er hovedårsagen til forskellen mellem opgørelsen i udenrigshandelsstatistikken og i betalingsbalancen, hvor eksporten er opgjort efter et ejerskifteprincip (mellem en dansk og udenlandsk resident, jf. boks 1). Modsat varehandlen følger opgørelsen af tjenestehandelen princippet om ejerskifte og er således identisk med betalingsbalancens tjenesteopgørelse.

Ejerskifteprincippet indebærer, at eksporten – og værdien af denne – registreres på tidspunktet for ejerskifte og ikke ved grænsepassage. I langt de fleste tilfælde er der sammenfald mellem ejerskifte og grænsepassage, men da varer godt kan krydse den danske grænse, uden der sker et ejerskifte, og da et ejerskifte godt kan forekomme uden at varer har krydset den danske grænse, korrigeres værdien af udenrigshandelen med varer, når den indgår i betalingsbalancen. I 2016 medførte denne korrektion, at værdien af eksporten i betalingsbalancen var omkring 60 mia. kr. højere end i udenrigshandelen.

Boks 1. Residensprincippet, produktion og indkomst

I statistikken udenrigshandel med tjenester, betalingsbalancen og i nationalregnskabet (herunder Input-Output tabellerne) er den indenlandske sektor defineret som enheder, der er residenter i Danmark. For at virksomheder skal defineres som danske residenter, skal de udøve økonomisk aktivitet i Danmark og agte at gøre det i mindst et år. Således betragtes fx filialer i Danmark af udenlandske residenter som danske residenter, såfremt de har økonomisk aktivitet i Danmark. Hvis der derimod er tale om enheder, som ikke udøver økonomisk aktivitet, forstået som produktion af enten varer eller tjenester, men udelukkende er til stede for at indføre eller udføre varer, betragtes disse repræsentationer ikke som residenter i Danmark. På samme måde bliver danske datterselskaber i udlandet ikke betragtet som danske residenter, hvis de har produktion af enten varer eller tjenester, og dermed indgår deres handel ikke i opgørelsen af dansk eksport og produktion (BNP). Derimod vil et eventuelt overskud i det udenlandske datterselskab komme tilbage til moderselskabet som formueindkomst (som indgår i BNI).

Danmarks Statistik har en særskilt statistik, der belyser danske virksomheders aktiviteter i udlandet, gennem oplysninger om deres udenlandske datterselskaber. Læs mere på emnesiden for [statistikken om danske datterselskaber i udlandet](#).

Tabel 1 Kilder til information om dansk eksport

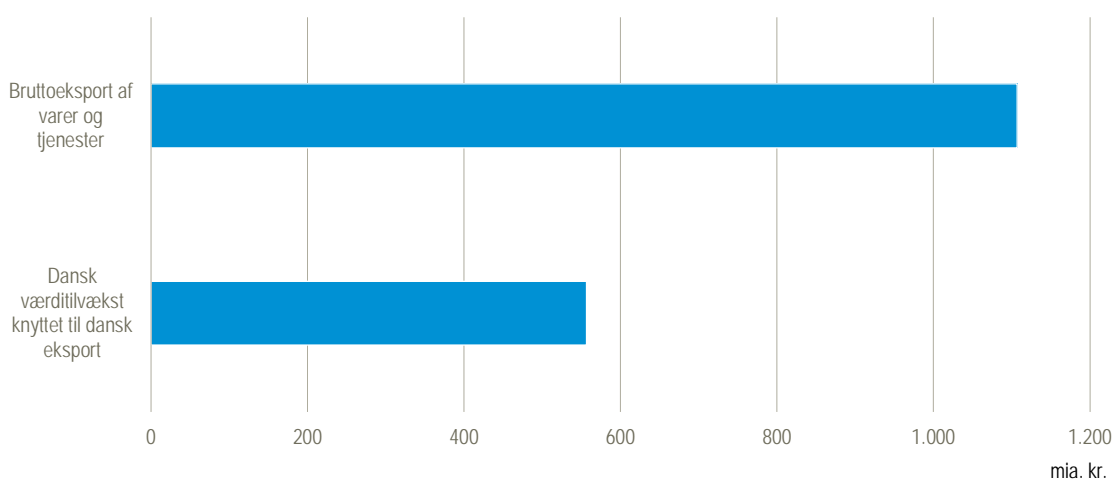
Opgørelse	Kriterie for eksport	Eksportmål
1 Udenrigshandel med varer	Grænsepassage	Bruttoeksport
2 Udenrigshandel med tjenester	Ejerskifte	Bruttoeksport
3 Betalingsbalancen	Ejerskifte	Bruttoeksport (dog opgøres merchanting netto)
4 Nationalregnskabs Input-Output model	Ejerskifte	Dansk værditilvækst

Anm.: Nationalregnskabs Input-Output model anvendes her som kilde til dansk værditilvækst knyttet til eksporten.

Se også www.dst.dk/uhv, [uht](http://www.dst.dk/uht), [bb](http://www.dst.dk/bb) og www.dst.dk/input-output for mere information.

De forskellige opgørelser adskiller sig også fra hinanden i forhold til hvad der måles, når man taler eksport jf. tabel 1. Udenrigshandelsstatistikken og betalingsbalancen måler bruttoeksport. Det indebærer, at eksporten indgår med den totale værdi, der eksporteres og fortæller ikke noget om, i hvilket omfang varens fulde værdi er skabt i Danmark. I en lille åben økonomi som den danske er importerede varer og tjenester væsentlige for at producere varer og tjenester, der sidenhen eksporteres. En opgørelse med en input-output model fra Nationalregnskabet viser, at det faktisk kun er omkring halvdelen af værdien af eksporten, der umiddelbart er skabt i Danmark. Man kan derfor ikke umiddelbart vurdere eksportens betydning for Danmark alene på baggrund af eksporten i betalingsbalancen, da den indeholder værdi, der er skabt i udlandet. I figur 2 sammenlignes bruttoeksporten af varer og tjenester med eksport af værditilvækst, dvs. den andel af eksporten der er skabt i Danmark.

Figur 2 Samlet eksport af varer og tjenester brutto (Betalingsbalancen) og dansk værditilvækst (I-O model). 2016

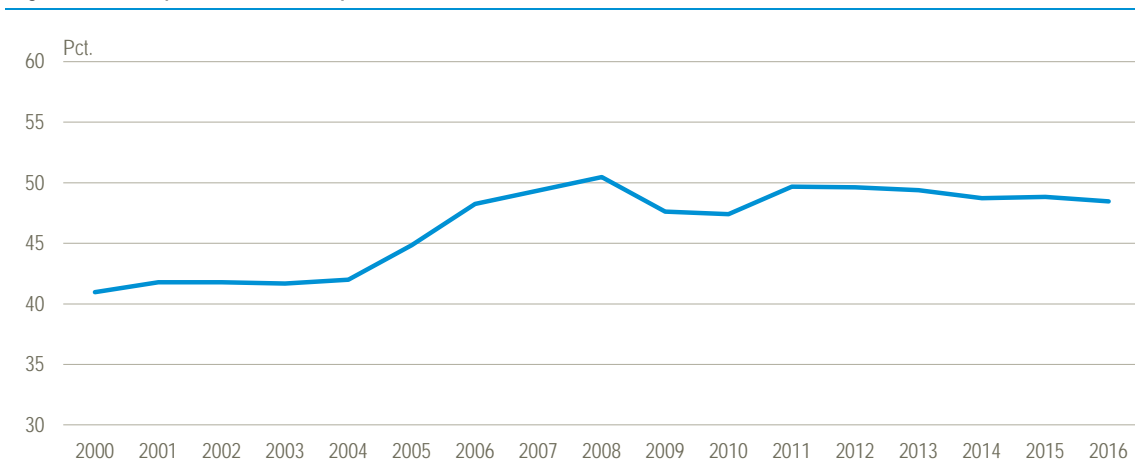
Kilde: www.statistikbanken.dk/bb1 og modelberegninger på grundlag af Danmarks Statistiks input-output tabeller

Hvor meget import indeholder den danske eksport og hvor kommer den fra?

Udbredelsen af globale og regionale værdikæder indebærer blandt andet, at udenlandske halvfabrikata i stigende grad indgår i andre landes produktion. Virksomheder specialiserer sig således i højere grad, fx i at producere en bestemt komponent i en værdikæde. Udviklingen betyder, at en voksende del af importen er knyttet til eksporten.

I 2016 var omkring 48 pct. af værdien af eksporten i betalingsbalancen skabt ved hjælp af import fra udlandet, hvilket svarer til 536,6 mia. kr. I første halvdel af nulserne var importandelen relativt konstant på ca. 42 pct., hvorefter den steg til ca. 50 pct. i 2008, jf. figur 3. Siden 2006 har andelen været relativt konstant, med undtagelse af årene 2009-2010 under finanskrisen, hvor importandelen i eksporten faldt tilbage.

Figur 3 Importindholdet i eksporten. 2000-2016

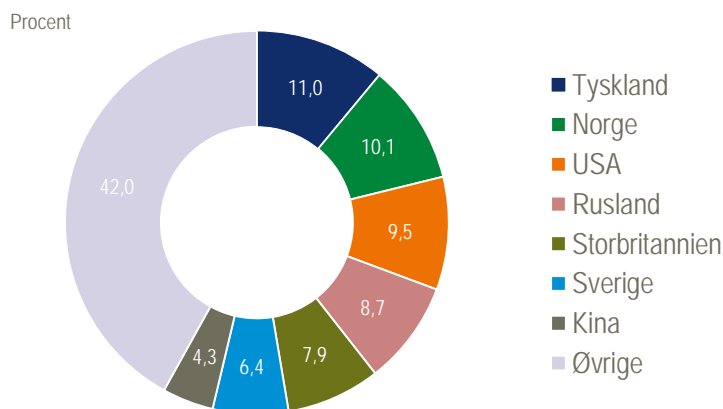

Kilde: Modelberegninger på grundlag af Danmarks Statistiks Input-Output tabeller.

Importindholdet i eksporten tager dog ikke hensyn til, at nogle af de importerede varer tidligere i værdikæden kan være produceret med input fra varer og tjenester produceret i Danmark, dvs. en form for 'genimport'. Det betyder, at importindholdet, der reelt er skabt i udlandet er lavere end beregningerne med Input-Output modellen i figur 3 viser.

En opgørelse lavet med en international Input-Output model fra OECD viser kildelandene bag den udenlandske værditilvækst indeholdt i eksporten (se boks 3). Den udenlandske værdi i den danske eksport fordeler sig på mange lande – ikke kun regionalt, men også globalt. Figur 4 viser, hvilke lande der i 2014 bidrog med den største værditilvækst til den danske eksport. Nærmarkederne, Tyskland, Norge og Sverige, udgjorde godt en fjerdedel af den samlede udenlandske værditilvækst indeholdt i dansk eksport. USA og Rusland udgjorde hver knap 10 pct., og Kina knap 5 pct.

Figur 4 Udenlandsk værdi i dansk eksport fordelt på lande. 2014

Kilde: Særkørsel fra OECD.

Hvad betyder eksporten for beskæftigelsen i Danmark?

Foruden værdi skabt i udlandet indeholder eksporterhvervenes produktion også værdi skabt af danske underleverandører i andre erhverv. De danske virksomheders værdikæder inden- og udenfor landets grænser har dermed stor betydning for eksportens effekt på den danske beskæftigelse. Når eksportens betydning for beskæftigelse skal vurderes, er det derfor ikke tilstrækkeligt at se på beskæftigelsen knyttet til den direkte eksport.

Omkring en fjerdedel af den samlede danske beskæftigelse er knyttet til eksport af dansk produktion, dvs. værdi skabt i Danmark. I 2016 svarede det til omkring 730.000 jobs. Tallet omfatter både den direkte beskæftigelse, dvs. personer ansat direkte i de eksporterende virksomheder, og den indirekte beskæftigelse, dvs. personer hvis job skabes fx via leverancer til de eksporterende virksomheder. Jobskabelsen som følge af eksport spredt sig altså til andre virksomheder i værdikæden. Eksempelvis findes mange eksportarbejdspladser i serviceerhvervene. Selvom nogle serviceerhverv, som fx transporterhvervet, selv har en stor direkte eksport, bidrager serviceerhvervene især gennem underleverancer til vareeksporterende virksomheder.

Boks 2. Beregning af direkte og indirekte beskæftigelse

Beregningen af den estimerede beskæftigelse knyttet til eksporten er foretaget på baggrund af en Input-Output model, som bygger på Danmarks Statistiks Input-Output tabeller. Input-Output tabeller belyser sammenhænge mellem import, produktion og anvendelse i økonomien og er tæt knyttet til nationalregnskabet. Med en række antagelser kan man bruge tabellerne til modelberegninger af sammenhænge i økonomien. Her er modellen brugt til at beregne den beskæftigelse, der er knyttet til direkte såvel som indirekte produktion nødvendig for at producere Danmarks eksport. Du kan læse mere om [Input-Output tabellerne](#) på Danmarks Statistiks hjemmeside. Der er i analysen anvendt en udgave af Input-Output tabellerne, hvor udlændinges forbrug i Danmark er flyttet fra det brancheopdelte private forbrug til den brancheopdelte eksport. Fx er turisters køb af hotelophold flyttet ud af privat forbrug leveret af hotelbranchen og lagt ind som eksport fra hotelbranchen.

Tallet 730.000 for 2016 udgøres af summen af eksportrelateret beskæftigelse i alle brancher i Danmark. Tallet kan derfor sættes i forhold til den samlede beskæftigelse i Danmark og giver en eksportrelateret andel på ca. 25 pct. Dette tal kan ikke sammenlignes med Danmarks Statistiks nylige [udgivelse](#), hvoraf 45 pct. af de privatansatte lever af eksport. Her medregnes kun ansatte i private byerhverv, dvs. at bl.a. landbruget og offentlig forvaltning og service ikke tælles med.

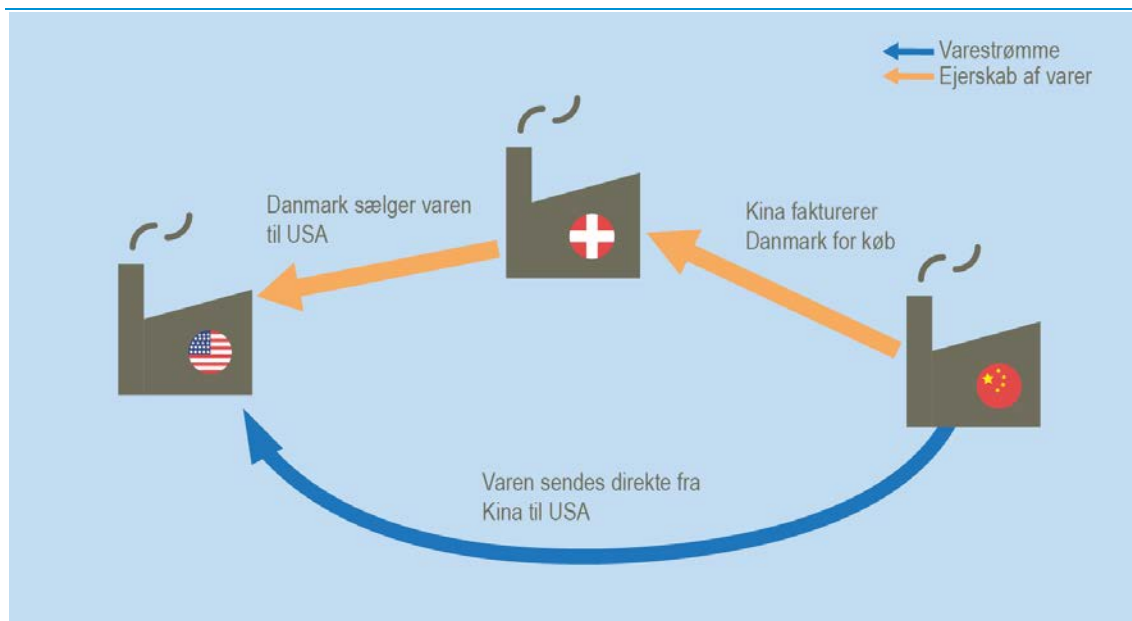
Dansk eksport uden for Danmarks grænser – hvad er det?

Dansk eksport uden for Danmarks grænser finder sted, når en dansk virksomhed sælger en vare, som den ejer, i udlandet og uden varen passerer den danske grænse. Denne eksport indgår i betalingsbalancens opgørelse. Hvordan eksporten opgøres afhænger af, om varen er solgt i udlandet efter forarbejdning af virksomhedens egne varer, eller om den blot er købt som handelsvare og solgt efterfølgende uden en videre forarbejdning (merchanting).

I betalingsbalancen opgøres merchanting som nettoeksport (dvs. salgspris minus købspris) til det land, som varerne er solgt til. I 2016 udgjorde merchanting eksporten 46,5 mia. kr., mens varer solgt i udlandet efter forarbejdning i udlandet udgjorde 62,4 mia. kr. Dvs. den danske eksport uden for Danmarks grænser i alt udgjorde 16 pct. af den samlede vareeksport i betalingsbalancen i 2016. Det betyder at en væsentlig del af den faktiske produktion af varer, som danske selskaber sælger i udlandet, er helt eller delvist produceret i udlandet. Denne form for international organisering er nærmere belyst i en [analyse](#) fra Danmarks Statistik i 2016.

Merchanting er udbredt blandt multinationale virksomheder, som led i deres internationale organisering af produktionen. Som vist i figur 5, kan der eksempelvis være tale om et dansk moderselskab, som køber varer fra sit datterselskab i Kina. Varerne videresælges i uforandret stand til en kunde i USA. Varerne sendes direkte til USA uden at passere den danske grænse. Avancen, som det danske moderselskab tjener (dvs. salgsprisen til USA fratrukket købsprisen for varerne i Kina), indgår i Danmarks betalingsbalance som eksport af merchantingvarer til USA.

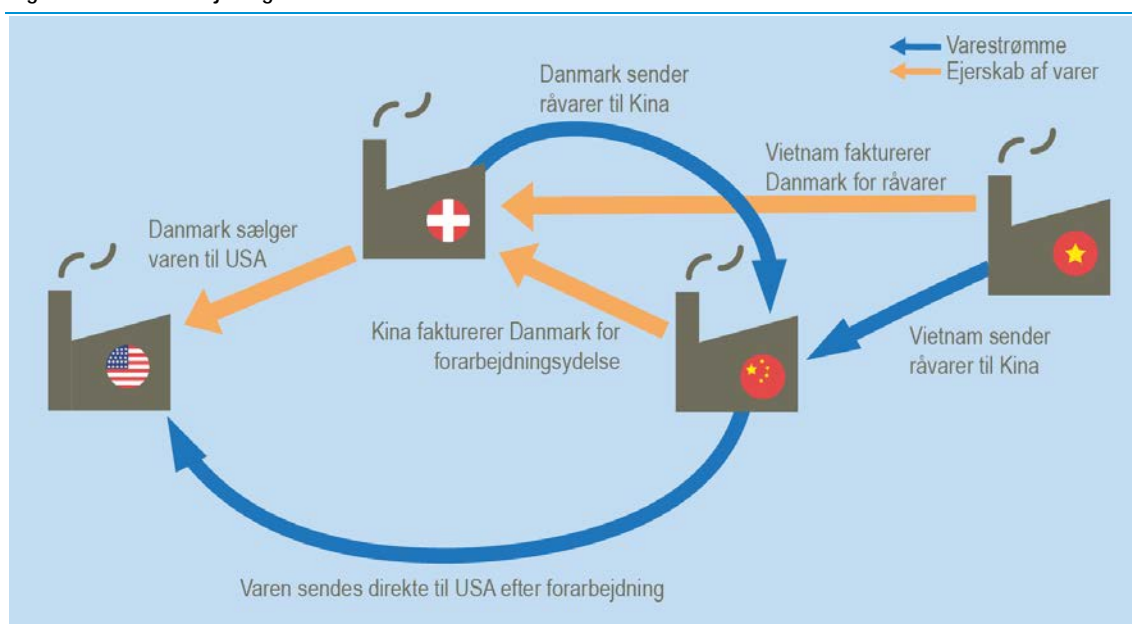
Figur 5 Merchating – "handelsvarer"

En anden måde at organisere produktionen på, er når danske selskaber lader virksomheder i udlandet stå for forarbejdningen af varer, som de selv leverer (og ejer). Denne form for organisering er, ligesom merchating, udbredt blandt multinationale virksomheder. Hvis det danske moderselskab ikke havde valgt at købe de forarbejdede varer fra sit kinesiske datterselskab, som i eksemplet med merchating (figur 5), men i stedet havde valgt at indgå en kontrakt med datterselskabet om forarbejdning af sine egne varer, var der tale om køb af en forarbejdnings-tjeneste. Det betyder, at de samme varebevægelser fremstår meget forskelligt i statistikkerne alt afhængig af, hvem der ejer varerne på forarbejdningsstidspunktet.

Eksemplet i figur 6 viser et såkaldt forarbejdningssetup, hvor et dansk selskab ejer varerne gennem store dele af den globale værdikæde. I eksemplet køber det danske moderselskab varer i både Danmark og Vietnam til produktionen i Kina. Moderselskabet betaler det kinesiske datterselskab for forarbejdnings-tjenesten og fakturerer den amerikanske kunde for varerne. Moderselskabet ejer varerne igennem hele produktionen og sælger dem først, når de bliver solgt som færdigvarer til kunden USA.

Figur 6 Forarbejdning

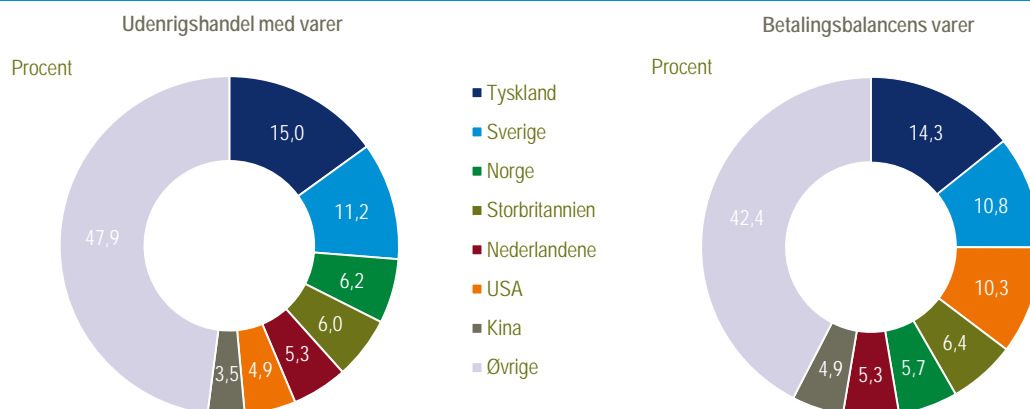

Betalingen for forarbejdningen indgår som en import af en forarbejdningstjeneste i udenrigshandelsstatistikken med tjenester. Forarbejdningstjenesten dækker over både selve lønarbejdet og evt. supplerende råmaterialer, som det udenlandske selskab selv anskaffer og benytter til videreforarbejdningen af de danskejede varer. Varerne, som det danske moderselskab køber i Danmark og sender til Kina, indgår i statistikken over udenrigshandel med varer som eksport, men da de stadig er ejet af en dansk virksomhed, sker der ikke et ejerskifte til en udenlandsk resident. Denne varebevægelse indgår derfor ikke som eksport i betalingsbalancen. Omvendt indgår varerne købt i Vietnam ikke i statistikken over udenrigshandel med varer, da varen ikke krydser dansk grænse, men indgår i stedet i betalingsbalancen som import af varer fordi der sker et ejerskifte. Når varerne er forarbejdet sælges de til USA uden de passerer den danske grænse. Salg i udlandet efter forarbejdning i udlandet indgår i betalingsbalancens opgørelse af eksporten. Det har ingen betydning for den statistiske behandling om varerne er forarbejdet hos et datterselskab eller tredjepart.

Hvem er egentlig Danmarks samhandelspartnere?

Både når man ser på statistikken for udenrigshandel med varer og varehandlen i betalingsbalancen, er vores nabolande blandt de største aftagere af dansk eksport, men der er forskelle. De største markeder for dansk vareeksport er vores nabolande Tyskland og Sverige, som sammen aftager omkring en fjerdedel af den samlede vareeksport. Det tredjestørste eksportmarked for varer afhænger af, hvilken opgørelse af varer man bruger. I betalingsbalancen er USA Danmarks tredjestørste eksportmarked for varer, hvilket hovedsagelig skyldes salg til det amerikanske marked af varer, som ikke krydser den danske grænse. Figur 7 viser de største eksportmarkeder for varer for statistikkerne udenrigshandel med varer og betalingsbalancen.

Figur 7 Største eksportmarkeder for varer i statistikken Udenrigshandel med varer og i Betalingsbalancen. 2016

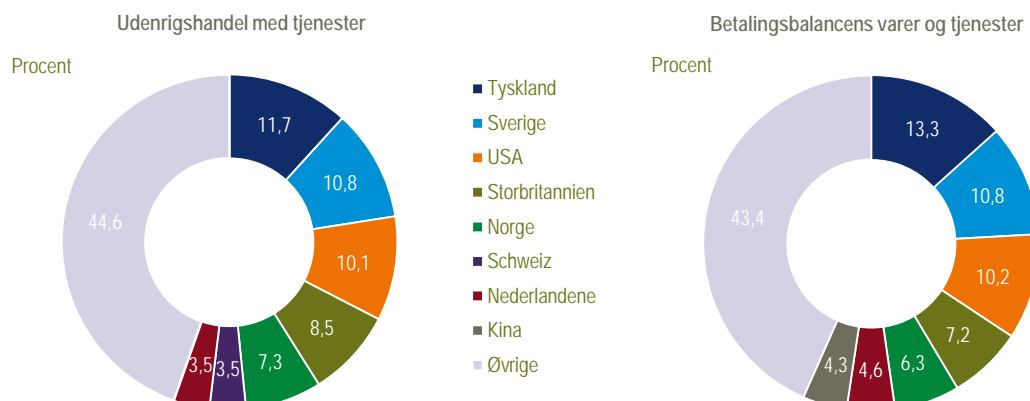

Kilde: www.statistikbanken.dk/sitc5r4y og www.statistikbanken.dk/bb3

For eksporten af tjenester tegner Tyskland, Sverige, USA og Storbritannien sig for over 40 pct., og dette billede går igen, når man ser på den samlede eksport af varer og tjenester, som det er tilfældet i betalingsbalancen, jf. figur 8. De tre største lande, Tyskland, Sverige og USA aftager over en tredjedel af den samlede danske eksport af varer og tjenester.

Som vist i næste afsnit, ændrer de respektive markeders rolle sig, når opgørelsen fokuserer på, hvor den danske værditilvækst i eksporten afsættes.

Figur 8 Største eksportmarkeder for Udenrigshandel med tjenester og Betalingsbalancens samlede eksport af varer og tjenester. 2016

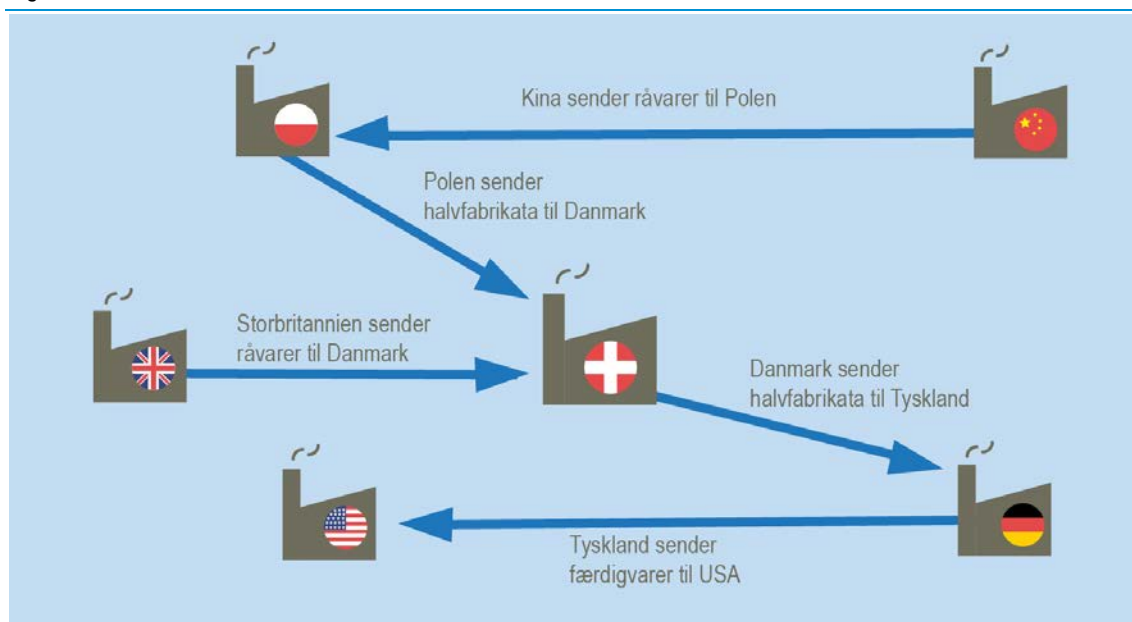

Kilde: www.statistikbanken.dk/uhtl og www.statistikbanken.dk/bb3

Det endelige marked for dansk eksport

De traditionelle statistikker giver et billede af de direkte modtagerlande for dansk vare- og tjenesteksport, men i en global økonomi sammensat af mange værdikæder, fortæller de ikke, hvor den danske værditilvækst i sidste ende efterspørges. I OECD's TiVA-model (jf. boks 3) registreres landet, som er for enden af den globale værdikæde, dvs. hvor den danske værditilvækst knyttet til eksporten af varer og tjenester endeligt afsættes. Det giver et nyt billede af, hvem der er de danske samhandelspartnere.

Figur 9 Globale værdikæder

I eksemplet i figur 9 køber et dansk selskab varer fra Polen og råvarer fra Storbritannien til sin produktion i Danmark. Halvfabrikata der er produceret i Polen indeholder råvarer der er importeret fra Kina. De danske varer videresælges til en kunde i Tyskland, hvor de indgår som halvfabrikata i en videre produktion. Efterfølgende sælger den tyske virksomhed de endelige færdigvarer til USA, hvor de forbruges. Dvs. den danske eksport er afhængig af efterspørgslen i USA. Ligesom det også er tilfældet for den kinesiske, polske, britiske og tyske eksport. OECD's TiVA-model tager højde for disse sammenhænge og giver et indblik i, hvem der endeligt efterspørger værdi skabt i Danmark. TiVA er således en udbygning af Input-Output tilgangen, som følger de danskproducerede varer "til dørs", idet den viser den endelige destination for den eksporterede danske værditilvækst.

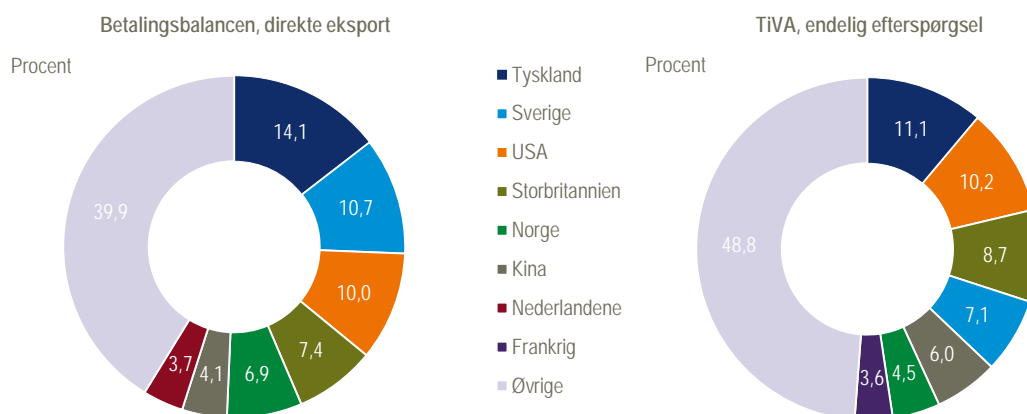

Boks 3. TiVA og dets begrænsninger

TiVA er en model, som indeholder indikatorer for landes handel med værditilvækst. Modellen er udarbejdet i et fælles projekt af OECD og WTO (og med afsæt i en række landes Input-Output tabeller, og omtales derfor også som en inter-country Input-Output model). Det er vigtigt at bemærke, at TiVA-indikatorerne er forbundet med usikkerhed, idet modellen er baseret på en række antagelser. Fx forudsætter modellen, at et lands eksport svarer til partnerlandes import, hvilket i praksis ofte ikke er tilfældet. TiVA-modellen giver estimater og ikke "officielle statistikker" og bør betragtes som et nyttigt redskab til at give en overordnet indsigt i formen og virkningen af den økonomiske globalisering, herunder globale værdikæders karakteristika og hvordan de ændrer sig over tid og på tværs af lande. Læs mere om TiVA på OECD's hjemmeside. Seneste TiVA-estimater findes for 2014.

I figur 10 kan man se TiVAs modellering af, hvor i verden dansk værditilvækst i sidste ende afsættes. Hvis man sammenligner med de direkte aftagere af den danske eksport i betalingsbalancen, ses det, at eksporten i TiVA er mindre koncentreret på enkelte markeder, og at nærmærkede mister betydning.

Figur 10 Største eksportmarkeder for varer og tjenester, fordelt på direkte eksport og endelig efterspørgsel. 2014

Kilde: www.statistikbanken.dk/bb3 og TiVA (OECD)

Den del af eksporten, som skaber værdi for Danmark, er således mere spredt end det, der ses i de traditionelle opgørelser. At Danmarks eksport af værditilvækst er spredt betyder, at dansk økonomi ikke påvirkes i lige så høj grad af udsving på enkelte eksportmarkeder, som man måske skulle tro.

Figur 10 viser derudover, at Sverige, Norge og Tyskland har lidt mindre betydning for dansk eksport, når der måles på hvor dansk værditilvækst rent faktisk afsættes. Tyskland er dog fortsat Danmarks største eksportmarked. Med dette eksportmål, er Nederlandenes betydning væsentlig mindre, og er ikke længere blandt Danmarks vigtigste eksportmarkeder.

For USA og Kina forholder det sig omvendt. De to landes betydning for dansk eksport, er en smule større end hvad der ses i betalingsbalancen. Og rangordnet stiger USA en plads til Danmarks næststørste eksportmarked. Landene har således en større indflydelse på dansk produktion og beskæftigelse, end man får indtryk af fra de traditionelle eksportopgørelser. De nære markeder, som er vores primære eksportmarkeder i traditionel forstand, betyder således mindre, når der ses på hvor den danske værditilvækst ender.

Boks 4. Kort om de forskellige eksportmål

Statistikken **Udenrigshandel med varer** afspejler den fysiske strøm af varer, der krydser den danske grænse og tager således ikke hensyn til ejerskifte. Statistikken offentliggøres månedligt og har stor detaljeringsgrad samt lange tidsserier.

Statistikken **Udenrigshandel med tjenester** har samme definition som tjenesteopgørelsen i betalingsbalancen. Til gengæld er denne langt mere detaljeret. Den offentliggøres hvert kvartal.

Betalingsbalancen viser værdien af de økonomiske transaktioner, der foretages mellem Danmark og udlandet og er således baseret på et ejerskifteprincip. Den har ikke samme detaljeringsgrad som udenrigshandelsstatistikkerne. Opgørelsen fanger de danske virksomheders varesalg ude i verden, herunder *merchanding*, og er nyttig til fx analyser af globale produktionssetup og sammenligninger med BNP. Partnerlandene er de direkte handelspartnere. Det er således de markeder, som de danske virksomheder skal rette sine markedsføringsinitiativer mod.

Input-Output modeller er tæt knyttet til nationalregnskabet, og kan benyttes til at belyse importindholdet i eksporten. Her tages der dog ikke højde for den fulde værdikæde for de danske produkter. De kan indgå i produktion i udlandet og efterfølgende blive importeret til Danmark. Det kræver anvendelse af en multiregional Input-Output tabel, som fx OECD's ICIO at belyse dette. Den bruges bl.a. til beregning af OECD's omfattende Trade in Value Added (TiVA) model.

TiVA viser handel med værditilvækst. Her spores værdien fra hver industri og land i produktionskæden til dens endelige afsætning. Opgørelsen gør det lettere at visualisere værdikæder og produktionsnetværk på tværs af grænser. Dermed kan man få et bedre billede af hvordan makroøkonomiske choks på udenlandske markeder påvirker den lokale økonomi. Eksempelvis, når man vil undersøge hvordan andre landes økonomiske udvikling påvirker dansk eksport, er det brugbart at anvende TiVAs mål for, hvor den danske værditilvækst i sidste ende afsættes. TiVA offentliggøres ikke regelmæssigt og er forbundet med usikkerhed, men den udvides og forbedres løbende. Læs mere om [TiVA](#) på OECD's hjemmeside.